

Det kongelige Nærings- og Handelsdepartement

Postboks 8014 Dep.
0030 OSLO

Dato: 24.01.2011
Deres ref.:
Vår ref.: 2010/2126

Saksbehandler:
Dag Gjerløw Aasland
dag.g.aasland@uia.no

Besøksadr.: Jon Lilletuns vei 9, Grimstad
Direkte: 91873558
Faks:

Evaluering av Innovasjon Norge - høring

Nedenfor følger noen kommentarer til den eksterne evalueringen av Innovasjon Norge. Rapporten gir en relativt omfattende oversikt over IN, deres virksomhet og særlig hvordan den fordeler seg geografisk og på aktiviteter. Hensikten med en evaluering er å få et grunnlag for å vurdere om et som har skjedd er i tråd med det man har forventet og om man kan lære noe av det for så å forbedre strategiene framover. I så måte synes vi ikke denne rapporten gir et godt grunnlag for det.

Kritikk:

1. Vi mener evalueringen generelt er svak. Der finnes ikke noe grunnleggende diskusjon om hvilket grunnlag man evaluerer ut fra. Det nærmeste man kommer er kap. 4.4 om markedssvikt. Det er en relativt tynn begrunnelse for IN sin relevans.
2. Innovasjon er i økende grad erkjent å være komplekse prosesser. Rapporten har ingen refleksjon over dette.
3. Uten noe klart teoretisk grunnlag er det vanskelig å vurdere om noe er godt eller dårlig. Eksempelvis: figur 14.1 viser såkalt addisjonalitet, dvs. om prosjekter ville blitt gjennomført hvis ikke IN hadde støttet dem. Hovedinntrykket er at mange prosjekter er realisert kun pga. IN. Er dette bra?
4. Svarprosenten man baserer mange av vurderingene på fra bedriftssvar er 18% (ref avsnitt 2.2.1), altså veldig lav. Svarene på INs kundeundersøkelse, er gjengitt uten tilstrekkelig kritisk blikk (hva er det forventet at kunder som mottar gratis ytelse skal svare?)
5. Figurene 5.12 til 5.15 viser bedriftenes vurdering av nytten av IN-støtten. Evalueringen fremhever bl.a. at ca 50% svarer at prosjektene har gitt store bidrag til økt fokus på innovasjon (figur 5.14). Man kan like gjerne sette fokus på det forhold at et flertall av bedriftene ikke ser ut til å tillegge INs støtte stor grad av nytte (ref. f.eks. 5.12 og figur 8.8 og 8.9). Funnene er i tråd med det vi så i VRI-undersøkelsen for Agder. Vi savner en bredere diskusjon om hva man kan slutte av dette.
6. Rapporten har noen betraktninger om IN som kunnskapsorganisasjon og at den bør være mer engasjert i politikktutforming. Det er vanskelig å se hva dette bygger på. Det er vanskelig å se at man har diskutert den politiske konteksten IN inngår i, heller ikke erfaringer etter forvaltningsreformen i sommer, og spørsmål om politisk styring, etc.

Mulige måter å se dette på:

1. En bør skille mellom INs funksjon som "bank" og støtteordning, og spørsmålet om å utforme innovasjonspolitik. Figur 5.21 gir et interessant bilde av INs prosjekter, og viser at den eksperimentierende (innovasjon) delen av aktivitetene utgjør en relativt lav del. Det kan se ut som om IN "fremdeles" primært er en "distriktsbank".

2. Eksempler som forvaltningsreformen, Regionale forskningsfond, VRI-prosjektet, nye universiteter i regionene, burde tilsi en nytenkning av INs rolle, tilpasset vurderinger og styring, og ikke minst diskurser i den enkelte region.
3. Kunnskapsgrunnlaget for innovasjonspolitikken synes for svakt. Innovasjon forstått som komplekse og integrerte (samfunnsmessige) prosesser, ser ikke ut til å være fanget opp av den politikken man i dag har. På tilsvarende måte kan man stille spørsmål ved hva slags prosesser bedrifter som mottar støtte fra IN har internt. Utnytter disse det interne potensiale mht å utnytte kompetanse, etc.?
4. Kunnskap er en viktig del av en innovativ økonomi og IN bør derfor i større grad sees i sammenheng med andre kunnskapsorganisasjoner (NFR, universitetene, etc.).
5. I det som er påpekt i punkt 2, 3 og 4 ligger det at innovasjon og innovasjonsstrategier ikke er normative strategier med konsekvenser ut over bedriftslivet. Det tilsier at spørsmålet om organisering, politisk kontroll, bedre samfunnsdiskurser om normative valg, etc. blir viktig.
6. Dette temaet (punkt 5) aktualiseres av endringer også i arbeidslivet, der normative valg, etikk, CSR, etc i økende grad settes på dagsorden. Innovasjon er ikke bare et spørsmål om produktivitet, det er også spørsmål om etikk, verdier, hvordan prosesser gjennomføres, etc.

Konklusjon

1. Det er vanskelig å evaluere IN uten å se det i sammenheng med på den ene siden en forståelse av hvordan innovasjoner foregår, hva som ellers finnes av institusjoner og hvordan disse samspiller.
2. Evalueringen fanger ikke opp endringer i det institusjonelle landskapet, særlig i regionene.
3. Evalueringen fanger ikke opp endringene i økonomien, hva som driver innovasjoner og ikke minst organisering av innovasjonsprosesser.
4. På alle disse områdene trengs det mer kunnskap.

Med hilsen

Dag Gjerløw Aasland
Viserektor for forskning, formidling og nyskaping